

Περίληψη της γνωμοδότησης του ΕΕΠΔ, της 14 Ιουνίου 2012, επί των προτάσεων κανονισμού σχετικά με τις ευρωπαϊκές εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου και κανονισμού σχετικά με τα ευρωπαϊκά ταμεία κοινωνικής επιχειρηματικότητας

(Το πλήρες κείμενο της γνωμοδότησης διατίθεται στα αγγλικά, στα γαλλικά και στα γερμανικά μέσω του δικτυακού τόπου του ΕΕΠΔ <http://www.edps.europa.eu>)

(2012/C 335/09)

Εισαγωγή

Διαβούλευση με τον ΕΕΠΔ

1. Στις 7 Δεκεμβρίου 2011 η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση κανονισμού σχετικά με τις ευρωπαϊκές εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου ⁽¹⁾ (στο εξής «ο προτεινόμενος κανονισμός ΕΕΚ»). Την ίδια ημερομηνία η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση κανονισμού σχετικά με τα ευρωπαϊκά ταμεία κοινωνικής επιχειρηματικότητας ⁽²⁾ (στο εξής «ο προτεινόμενος κανονισμός ΤΚΕ»). Οι εν λόγω προτάσεις διαβιβάστηκαν στον ΕΕΠΔ για διαβούλευση στις 12 Δεκεμβρίου 2011.

2. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι ζητήθηκε η γνώμη του από την Επιτροπή και συνιστά να περιληφθούν στα προοίμια των προτεινόμενων κανονισμών αναφορές στην παρούσα γνωμοδότηση.

3. Η υλοποίηση και εφαρμογή του νομικού πλαισίου για τις εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου και τα ταμεία κοινωνικής επιχειρηματικότητας ενδέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις να επηρεάζουν τα δικαιώματα των ατόμων όσον αφορά την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τους αφορούν. Οι προτεινόμενοι κανονισμοί περιέχουν διατάξεις οι οποίες ενδέχεται να έχουν επιπτώσεις όσον αφορά την προστασία δεδομένων για τα άτομα στα οποία αφορούν, όπως η δυνατότητα εφαρμογής της νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων, οι διασυννοιακές ανταλλαγές πληροφοριών, οι εξουσίες έρευνας των αρμόδιων αρχών και οι βάσεις δεδομένων των διαχειριστών των εταιρειών ή ταμείων.

4. Διατάξεις παρεμφερείς προς αυτές που περιλαμβάνονται στην παρούσα γνωμοδότηση υπάρχουν και σε διάφορες εκκρεμείς και πιθανές μελλοντικές προτάσεις, όπως εκείνες που έχουν σχολιαστεί μέσω των γνωμοδοτήσεων του ΕΕΠΔ για τη νομοθετική δέσμη σχετικά με την αναθεώρηση της τραπεζικής νομοθεσίας, για τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MIFID/MIFIR) και για την κατάχρηση της αγοράς ⁽³⁾. Ως εκ τούτου, ο ΕΕΠΔ συνιστά την ανάγνωση της παρούσας γνωμοδότησης εκ παραλλήλου με τις γνωμοδοτήσεις της 10ης Φεβρουαρίου 2012 επί των προαναφερθεισών πρωτοβουλιών.

Στόχοι και πεδίο εφαρμογής των προτάσεων

5. Οι προτεινόμενοι κανονισμοί αποσκοπούν στην επίλυση διαφόρων προβλημάτων όσον αφορά τις εν λόγω εταιρείες ή ταμεία.

6. Παρότι οι εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου επικεντρώνονται στη χρηματοδότηση του εταιρικού κεφαλαίου μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ο ευρωπαϊκός κλάδος επιχειρηματικού κεφαλαίου είναι κατακερματισμένος και διασκορπισμένος. Αυτός ο κατακερματισμός και η διασπορά οδηγούν σε στατιστικά σημαντική απροθυμία από μέρους των επενδυτών να επενδύσουν σε εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου. Οι αποσπασματικές ρυθμίσεις εμποδίζουν επίσης τις εξειδικευμένες εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου να συγκεντρώνουν σημαντικά χρηματικά ποσά από το εξωτερικό. Οι δυνητικοί επενδυτές προτιμούν σήμερα τις επενδύσεις σε ιδιωτικό μετοχικό κεφάλαιο έναντι των επενδύσεων επιχειρηματικού κεφαλαίου. Η κατάσταση αυτή επηρεάζει αρνητικά την παγκόσμια ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης. Ο προτεινόμενος κανονισμός σχετικά με τις ευρωπαϊκές εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των εν λόγω προβλημάτων.

7. Το εύρος των επιλέξιμων χρηματοδοτικών εργαλείων τα οποία προτείνονται στον κανονισμό για τα ευρωπαϊκά ταμεία κοινωνικής επιχειρηματικότητας προχωρεί πέραν της χρηματοδότησης για εταιρικό κεφάλαιο. Οι κοινωνικές επιχειρήσεις προσφεύγουν επίσης σε άλλες μορφές χρηματοδότησης που συνδυάζουν χρηματοδότηση από το δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, χρεωστικούς τίτλους ή μικρά δάνεια. Ως εκ τούτου, οι προτεινόμενοι κανόνες για τα ταμεία κοινωνικής επιχειρηματικότητας προβλέπουν μεγαλύτερο εύρος ειδικών επενδυτικών εργαλείων διαθέσιμων για τα ταμεία επιχειρηματικού κεφαλαίου.

8. Επιπλέον, τα ζητήματα διαφάνειας που εγείρουν οι επενδύσεις σε κοινωνικές επιχειρήσεις διακρίνονται από τις γενικές υποχρεώσεις αναφοράς που προβλέπονται στο πεδίο του επιχειρηματικού κεφαλαίου: οι επενδύσεις στην κοινωνική επιχειρηματικότητα στοχεύουν σε μια μορφή «κοινωνικής απόδοσης» ή σε θετικό κοινωνικό αντίκτυπο. Οι προτεινόμενοι κανόνες περιλαμβάνουν ειδικές διατάξεις που εστιάζουν σε πληροφορίες σχετικές με τον κοινωνικό αντίκτυπο, τη μέτρησή του και τις στρατηγικές που χρησιμοποιούνται για την ενισχυμένη επίτευξή του.

⁽¹⁾ COM(2011) 860.

⁽²⁾ COM(2011) 862.

⁽³⁾ Γνωμοδοτήσεις του ΕΕΠΔ, της 10ης Φεβρουαρίου 2012, διαθέσιμες μέσω του δικτυακού τόπου <http://www.edps.europa.eu>

9. Οι προτεινόμενοι κανονισμοί σχετικά με τις ευρωπαϊκές εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου και σχετικά με τα ευρωπαϊκά ταμεία κοινωνικής επιχειρηματικότητας προβλέπεται ότι θα αλληλοσυμπληρώνονται. Αμφότερες οι προτάσεις, εφόσον εγκριθούν, θα συνυπάρχουν ως αυτόνομες και ανεξάρτητες μεταξύ τους νομικές πράξεις.

Κύριο σχόλιο του ΕΕΠΔ

10. Ο ΕΕΠΔ θεωρεί ότι –από πλευράς προστασίας δεδομένων– οι προτεινόμενοι κανονισμοί είναι πολύ γενικόλογοι. Παραμένει ασαφές, σε ορισμένες περιπτώσεις, το εάν θα λαμβάνει χώρα επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δυνάμει ορισμένων διατάξεων των προτεινόμενων κανονισμών, π.χ. όσον αφορά τις ανταλλαγές πληροφοριών, τις εξουσίες έρευνας των αρμόδιων αρχών και τη δημιουργία βάσεων δεδομένων της ΕΑΚΑΑ.

Συμπεράσματα

32. Ο ΕΕΠΔ συνιστά:

- να περιληφθούν στα προοίμια των προτεινόμενων κανονισμών αναφορές στην παρούσα γνωμοδότηση·
- να εισαχθούν στους προτεινόμενους κανονισμούς διατάξεις μέσω των οποίων θα υπογραμμίζεται η δυνατότητα πλήρους εφαρμογής της υφιστάμενης νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων. Ο ΕΕΠΔ συνιστά επίσης την αποσαφήνιση της αναφοράς στην οδηγία 95/46/ΕΚ μέσω της διευκρίνισης ότι οι διατάξεις θα εφαρμόζονται σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες προς εφαρμογή της οδηγίας 95/46/ΕΚ·
- να διευκρινιστεί το είδος των πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα που μπορούν να τυγχάνουν επεξεργασίας και να διαβιβάζονται δυνάμει των προτεινόμενων κανονισμών, μέσω του καθορισμού των σκοπών για τους οποίους δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα τυγχάνουν επεξεργασίας και να διαβιβάζονται από τις σχετικές αρμόδιες αρχές και την ΕΑΚΑΑ, καθώς και να οριστεί μια αναλογική περίοδος διατήρησης για την προαναφερθείσα επεξεργασία ή τουλάχιστον να θεσπιστούν ακριβή κριτήρια για τον καθορισμό της·
- να περιοριστεί η πρόσβαση των αρμόδιων αρχών σε έγγραφα και πληροφορίες με γνώμονα τις επακριβώς προσδιοριζόμενες και σοβαρές παραβιάσεις των προτεινόμενων κανονισμών, καθώς και στις περιπτώσεις όπου υφίσταται εύλογη υποψία (η οποία πρέπει να βασίζεται σε συγκεκριμένα αρχικά στοιχεία) ότι έχει διαπραχθεί παραβίαση·
- να θεσπιστεί η υποχρέωση των αρμόδιων αρχών να ζητούν έγγραφα και πληροφορίες μέσω επίσημης απόφασης και να διευκρινίζεται η νομική βάση και ο σκοπός του αιτήματος, καθώς και οι ζητούμενες πληροφορίες, η προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να παρέχονται και το δικαίωμα του αποδέκτη του αιτήματος να προσφεύγει δικαστικώς κατά της απόφασης·
- να αποσαφηνιστεί η νομική βάση των βάσεων δεδομένων των διαχειριστών μέσω της θέσπισης λεπτομερέστερων διατάξεων στους προτεινόμενους κανονισμούς. Οι εν λόγω διατάξεις πρέπει να συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Ειδικότερα, η διάταξη μέσω της οποίας θεσπίζεται η βάση δεδομένων πρέπει i) να προσδιορίζει τον σκοπό των εργασιών επεξεργασίας και να ορίζει ποιες είναι οι συμβατές χρήσεις· ii) να ορίζει ποιοι φορείς (ΕΑΚΑΑ, αρμόδιες αρχές, Επιτροπή) θα έχουν πρόσβαση σε ποια δεδομένα μεταξύ όσων θα βρίσκονται αποθηκευμένα στη βάση δεδομένων και ποιοι θα έχουν τη δυνατότητα να τροποποιήσουν τα δεδομένα· iii) να διασφαλίζει το δικαίωμα πρόσβασης και ορθής ενημέρωσης όλων των υποκειμένων δεδομένων, των οποίων τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μπορούν να αποθηκεύονται και να ανταλλάσσονται· και iv) να ορίζει και να οριοθετεί την περίοδο διατήρησης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο ελάχιστο απαραίτητο για την εκπλήρωση του σχετικού σκοπού·
- καθώς οι προτεινόμενοι κανονισμοί είναι πολύ γενικόλογοι όσον αφορά τις περιπτώσεις διασυνοριακών ανταλλαγών δεδομένων, τις εξουσίες έρευνας των αρμόδιων αρχών και τη δημιουργία βάσεων δεδομένων της ΕΑΚΑΑ για τους διαχειριστές εταιριών και ταμείων, οι ουσιαστικές πτυχές της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα να μην αποφασίζονται μέσω πράξεων κατ' εξουσιοδότηση αλλά να περιλαμβάνονται στα συναφή άρθρα των προτεινόμενων κανονισμών·
- να περιληφθούν στους προτεινόμενους κανονισμούς αναφορές στην ανάγκη διαβούλευσης με τον ΕΕΠΔ στον βαθμό που οι κατ' εξουσιοδότηση και οι εκτελεστικές πράξεις αφορούν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Βρυξέλλες, 14 Ιουνίου 2012.

Giovanni BUTTARELLI

Αναπληρωτής Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας
Δεδομένων